

SPIS TREŚCI

- 8-11 WSTĘP**
- 12-97 ROZDZIAŁ 1**
TEORETYCZNE UJĘCIE POJĘĆ OPOZYCJI POLITYCZNEJ
I OBYWATELSKOŚCI DEMOKRATYCZNEJ
- 12-97 Rola opozycji w systemach politycznych**
Definiowanie opozycji politycznej
Opozycja w socjalizmie i demokracji
Totalitarny charakter ustroju PRL
- 25-54 Obywatelstwo a obywatelskość**
Definicja i geneza obywatelstwa i obywatelskości demokratycznej
Status obywatelski jako wynik ewolucji praw obywatelskich
Rola społeczeństwa obywatelskiego w rozwoju obywatelskości demokratycznej
Znaczenie obywatelskości dla stabilności i jakości demokracji
- 55-70 Obywatelskość jako wyraz podmiotowości politycznej jednostki**
Pojęcie i cechy podmiotu
Wewnętrzny wymiar podmiotowości obywatela w kontekście uwarunkowań subiektywnych
Rola państwa w kształtowaniu podmiotowego statusu obywatelskiego
Podmiotowe źródła nieposłuszeństwa obywatelskiego
- 70-87 Czynniki warunkujące kształtowanie się tożsamości obywatelskiej jednostki**
Definicja tożsamości obywatelskiej
Sfera publiczna jako obszar realizacji aktywnego obywatelstwa
Kulturowo-polityczne uwarunkowania strukturyzacji postaw obywatelskich
- 87-96 Normatywne modele obywatelskości**
Indywidualistyczna teoria obywatelskości
Wspólnotowy projekt obywatelskości
Syntetyczne ujęcie normatywnej idei obywatelskości demokratycznej

98-151 ROZDZIAŁ 2

**WPLYW SYSTEMU REALNEGO SOCJALIZMU NA
DESTRUKCJĘ POSTAW OBYWATELSKICH POLAKÓW**

98-122 „Obywatel” jako nominalny podmiot demokracji ludowej

Charakter i sens praw obywatelskich w konstytucji PRL

Rola ideologii marksistowsko-leninowskiej w utrwalaniu
antyobywatelskiej zasady upaństwowienia polityki i gospodarki

Ekskluzywny charakter modelu „dobrego obywatela” w systemie
realnego socjalizmu

122-135 Destrukcja obywatelskiej sfery publicznej

Upaństwowienie sfery publicznej

Destrukcja więzi obywatelskich

Rola sfery prywatnej w ochronie obywatelskiego systemu wartości

**136-151 Stan świadomości *homo sovieticus* jako wyraz wewnętrznego
zniewolenia obywatela państwa komunistycznego**

Zanik poczucia podmiotowości obywatelskiej

Etatyzacja i egalitaryzacja postaw obywatelskich

Utrwalenie antyobywatelskiego wymiaru polskiej kultury politycznej

152-238 ROZDZIAŁ 3

**EWOLUCJA OPOZYCYJNYCH KONCEPCJI DEMOKRACJI
OBYWATELSKIEJ**

152-161 Charakterystyka polskiej opozycji w latach 1980-1989

Specyfika polskiego ruchu opozycyjnego

Główne nurty polskiej opozycji w latach 1980-1989

Charakterystyka koncepcji politycznych polskiej opozycji

162-183 Restytucja podmiotowości indywidualnej i społecznej obywateli

Postulat wolności pozytywnej jako wyraz dążeń do zmiany statusu
obywatelskiego

Antytotalitarna wymowa pojęcia wolności negatywnej

Problem godności obywatelskiej

Demokratyczne formy organizowania się obywateli

183-210 Ewolucja koncepcji społeczeństwa obywatelskiego

Obywatelskie podstawy Rzeczypospolitej Samorządnej

Spółeczeństwo obywatelskie w podziemiu

Obywatelska sfera publiczna

Między polityczną a ekonomiczną zasadą samorealizacji obywateli

211–238	Dyskusja wokół ustrojowych i politycznych zasad demokracji obywatelskiej
	Polityczne uwarunkowania procesu demokratyzacji
	Ustrojowe podstawy demokracji obywatelskiej
	Demokracja gospodarcza i problem własności
	Polityka i zakres aktywności państwa demokratycznego
	Interpretacja zasady praworządności
239–300	ROZDZIAŁ 4
	TRANSFORMACJA POSTAWY <i>HOMO SOVIETICUS</i> W KIERUNKU OBYWATELA DEMOKRATYCZNEGO PAŃSTWA I SPOŁECZEŃSTWA
239–266	Treść postawy obywatela w demokracji
	Negacja socjalistycznego stylu myślenia jako warunek przemian świadomości obywatelskiej
	<i>Res privata i res publica</i>
	Pożądane formy aktywności obywatelskiej
	Relacje czynników emocjonalnych i racjonalnych obywatelskiej kultury politycznej
267–285	System wartości obywatelskiej kultury politycznej Polaków
	Rola wartości narodowych i pamięci historycznej
	Wartości społeczne jako podstawa etosu opozycji solidarnościowej
	Wartości chrześcijańskie
	Wartości indywidualne
285–300	Rola instytucji społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu tożsamości obywatelskiej jednostki
	Rodzina jako źródło prepolitycznych standardów obywatelskich
	Znaczenie szkoły i systemu oświaty w procesie socjalizacji obywatelskiej
	Pozycja Kościoła katolickiego jako podmiotu kształtującego postawy obywatelskie Polaków
301–310	ZAKOŃCZENIE
312–329	BIBLIOGRAFIA
330–337	INDEKS NAZWISK
338	NOTKA O AUTORZE
339	NOTKA O WYDAWCY